

T.C. M.M.
HAKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Sayı: 23091
Tarih: 04.03.2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 07/03/2023 16:59
Sayı: E-120.10-1181411

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

11 kentte ağır yıkımlara yol açan, milyonlarca yurttaşı etkileyen, son resmi açıklamalara göre 45 bin 968 bin insanın yaşamını yitirdiği depremden sonra; hasarlı binalarda işçilerin çalışmaya zorlanması, işverenlerin başta deprem bölgesi olmak üzere birçok yerde işçilerin iş akdini feshetmesi, deprem bölgesine arama kurtarma çalışması için gönüllü olarak giden işçilerin işten atılması, sonradan çıkarılan işten çıkarma yasağına rağmen işverenlerin işten çıkarmalara devam etmesi ve işten çıkarma yasağına getirilen istisnalara binaen pandemi döneminde uygulanan Kod29'a benzer hukuksuz uygulamaların ve haksız fesihlerin engellenmesi için çözüm önerileri oluşturması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını teklif ve arz ederim.

Züleyha GÜLÜM
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de 6 Şubat 2023 ve devamında meydana gelen; 11 kentte ağır yıkımlara yol açan, milyonlarca yurttaşı etkileyen, son resmi açıklamalara göre 45 bin 968 bin insanın yaşamını yitirdiği depremten sonra; işverenler işçileri hasarlı binalarda çalıştırmaya veya hiçbir tedbir almaksızın mal çıkarmak için hasarlı binalara girmeye zorlamaktadır. 27 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş’ın Dulkadiroğlu ilçesinde ağır hasar alan metal fabrikasına ürün çıkartmak için giren işçiler tavan ve kolonların çökmesi sonucu enkaz altında kalmış; 1 işçi hayatı kaybetmiş, 4 işçi yaralanmıştır. Yine İşverenler; başta deprem bölgesi olmak üzere birçok yerde işçilerin iş akdini feshetmişlerdir. LCWaikiki’nin Gebze’de bulunan deposunda çalışan Serkan Yılmaz, işyerinde sendikal faaliyet yürüttüğü ve deprem bölgesine dayanışmaya gittiği için işten çıkarılmıştır. Gaziantep’te Canan Tekstil fabrikasında çalışan ve evi hasar gören Mehmet Ali Şakzucu köye yerleştiği ve bir süredir ulaşım sağlayamadığından işe gidemediği için işten atılmıştır. Akkuyu Nükleer Santral’de çalışan ve deprem bölgesine arama kurtarma çalışmaları için gönüllü olarak giden 30 işçi işten atılmıştır. Adıyaman’da Dominos Pizza’nın Altınşehir ve merkez şubesinde çalışan 11 depremzede işçi depremin ilk günü işten çıkarılmıştır. Bu örnekler yalnızca basına yansıdığı için bilinen örneklerdir.

22 Şubat 2023’te ‘Olağanüstü Hal Kapsamında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Alanına İlişkin Alınan Tedbirlere Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi" ile depremten etkilenen ve OHAL kapsamında bulunan kentler için getirilen işten çıkarma yasağına rağmen işverenler yasağa uymamaktadır. Söz konusu kararname başta depremzede işçiler olmak üzere işçilere dönük haksız uygulamaların önünü açabilecek niteliktedir. İşten çıkarma yasağının kapsayıcı olmaması, kötü niyetli işten çıkarmalara açık olması, caydırıcılıktan uzak olması; yeni bir Kod-29 uygulamasını hatırlatmaktadır. Kararnamenin 3. maddesi ile OHAL ilan edilen 10 ilde OHAL süresince işten çıkarma yasağına pandemi dönemindeki istisnalar getirilmiş; İş Kanunu’nun 25. maddesinin 1. fıkrasının 2 numaralı bendi ve diğer kanunların ilgili hükümlerinde yer alan ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve benzeri sebeplerle yapılacak işten çıkarmalar, belirli süreli iş veya hizmet sözleşmelerinde sürenin sona ermesi, işyerinin herhangi bir sebeple kapanması ve faaliyetinin sona ermesi, ilgili mevzuatına göre yapılan her türlü hizmet alımları ile yapım işlerinde işin sona ermesi halleri işten çıkarma sebepleri olarak sayılmıştır. Konulan istisnalardan ‘iyi niyet ve ahlak kurallarına’ aykırılık halinde işçilerin kıdem tazminatı, ihbar tazminatı ve işsizlik ödeneği almasının mümkün

olmaması; tıpkı pandemi döneminde olduğu gibi işverenlerin istismarına açık bırakılmıştır. İşverenlerin gerçekdışı gerekçelerle SGK'ya bu istisnalar kapsamındaki çıkış kodlarını bildirerek işten çıkarma yasağını nasıl ihlal ettiği geçmiş deneyimlerden ortadadır. Depremde yakınlarını, evlerini kaybeden, travmalar yaşayan depremzede işçiler tüm bunlar yetmiyormuş gibi yılların emeğinin karşılığı olan tazminat ve işsizlik ödeneğinden mahrum edilme tehlikesi ile karşı karşıya bırakılmaktadırlar. Yine deprem bölgesine arama ve kurtarma çalışmalarına ve yardıma giden işçiler için de benzer durumlar mevcuttur.

Deprem acılarının henüz taze olduğu ve dayanışma ihtiyacının en yüksek olduğu zamanlarda; işçilerin hasarlı binalarda çalışmaya zorlanmasının önlenmesi, işverenler tarafından işten atılan işçilerin işe iadesi, işten çıkarmaları önleyecek acil ve uygulanabilir tedbirlerin alınması, işten çıkarma yasağına rağmen işçilerin haksız bildirimlerle işten çıkarılmasının önlenmesi ve denetimlerin sağlanması, deprem bölgelerine arama –kurtarma ve dayanışma için gittiği için işten çıkarılan işçilerin işe iadelerinin sağlanması ve haksız fesih ve uygulamaların engellenerek acil sosyal politikaların uygulanması için meclis araştırması elzemdir.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	<i>T. Hatimo</i>
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	<i>S. Dede</i>
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	<i>G. Kılıç</i>
4	KEMAL PEKÖZ	ADANA	<i>K. Peköz</i>
5	HABİP EKSİK	IĞDIR	<i>H. Eksik</i>
6	OYA ERSOY	İSTANBUL	<i>O. Ersoy</i>
7	NURAN İMİR	ŞIRNAK	<i>N. İmir</i>
8	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	<i>A. Önlü</i>
9	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	<i>H. Kaçmaz</i>
10	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	<i>R. Tosun</i>
11	RİDVAN TURAN	MERSİN	<i>R. Turan</i>
12	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	<i>A. Koç</i>
13	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	<i>Ö. Öcalan</i>
14	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	<i>M. Orhan</i>
15	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	<i>E. Aydemir</i>
16	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	<i>Z. Özen</i>
17	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	<i>D. Canbaz</i>
18	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	<i>H. Özgüneş</i>
19	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	<i>M. Çepni</i>
20	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	<i>A. Kenanoğlu</i>